

# 7. Ens formem per educar els nostres fills<sup>1</sup>

---

## 1 Exposicions orals

1. Llegiu l'exposició sobre l'ús que els joves fan de les xarxes socials.

Hola, bon dia. En primer lloc, vull presentar-me: soc la Maria Canals, membre de l'AMPA de l'institut, i voldria donar-vos la benvinguda a aquestes xerrades, que hem organitzat amb la finalitat de compartir coneixements que ens ajudin a millorar la vida familiar. El títol de la xerrada, com tots sabeu, és *El teu fill navega segur?*, i és que aquesta és una pregunta que em sembla que molts de nosaltres ens hem fet alguna vegada però en la qual pocs hem aprofundit. Sabem realment què fan els nostres fills davant la pantalla de l'ordinador? Sabem els riscos presents i futurs que poden estar corrent? Tot seguit mirarem de posar una mica de llum sobre aquest assumpte i us oferirem recursos que ens semblen útils per protegir la nostra canalla.

Us donaré una dada que em sembla prou interessant per ajudar-nos a centrar el tema. Actualment, i per sort, existeix a Catalunya una entitat destinada a protegir la nostra identitat: és l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i es dedica tant a assessorar sobre el tractament segur de dades personals com a realitzar inspeccions o oferir estudis sobre aquesta qüestió. Doncs bé, el 2015 va donar a conèixer dades que em semblen prou rellevants: el 70% dels nens de 12 anys ja disposen de telèfon mòbil amb connexió a internet, i un 40% dels joves utilitza les xarxes socials sense tenir-ne en compte els perills.

Sabem prou bé que Internet ha canviat la nostra manera d'obtenir informació, la nostra manera de comunicar-nos i fins i tot la nostra manera de relacionar-nos. I és entre el jovent que aquest canvi ha estat més notori. Segons diferents estudis donats a conèixer en el marc de la jornada "Menors, Internet i tecnologies: créixer i conèixer en un món digital", que es va celebrar el novembre de 2015 a Barcelona, a mesura que anem baixant en les franges d'edat, l'ús de les xarxes socials és més massiu i habitual. Així, entre els joves de 25 a 30 anys, l'ús de les xarxes socials es fa encara amb un cert recel i es busca la serietat de la xarxa; majoritàriament utilitzen Internet per mantenir vincles ja establerts, tant de la feina com personals. En canvi, les persones d'entre 18 i 24 anys ofereixen moltes dades i usen les xarxes diàriament com una forma de pertànyer a una comunitat determinada. Així mateix, entre els 14 i els 17 anys l'ús de les xarxes socials és massiu, però també sembla que en coneixen molt bé el funcionament. Finalment, es conclou que els menors de 14 anys són els més vulnerables i els qui necessiten més la supervisió dels pares.

Quins són, però, realment els perills de la xarxa? La directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, Esther Mitjans, apunta que els principals riscos que hi trobem són la difusió de dades personals i d'hàbits, que pot comportar des de robatoris a casa del menor fins a assetjament, xantatge o, en casos extrems, pedofília. A banda d'això, l'Autoritat considera que les dades i els continguts que

---

<sup>1</sup> Exercicis extrets i adaptats de Amado, C.; M. Carreté i J. Esteban (2011): *Català suficiència*. Barcelona: Teide.

s'introdueixen a les xarxes socials poden arribar a condicionar, fins i tot, el futur laboral de les persones, ja que és clar que es desconeix a mans de qui pot anar a parar la informació i pot arribar a constituir una mena de *curriculum vitae* paral·lel. Mitjans afirma que els menors usen Internet i les xarxes socials com una eina de comunicació i per fer amics, però no tenen en compte els problemes que poden generar les dades i fotografies que hi introdueixen.

Què hi podem fer els pares i les mares? En primer lloc, ser conscients de la situació i tenir en compte que cal controlar i educar els nostres fills en l'ús de les xarxes socials, sense envair, és clar, el seu espai de llibertat; i, en segon lloc, aplicar nosaltres mateixos algunes mesures imprescindibles de seguretat. Alguns consells bàsics per a pares i fills sobre l'ús de les xarxes socials i Internet en general són:

- Llegiu sempre les clàusules de privacitat i apliqueu eines de bloqueig d'accés a la informació.
- Acompanyeu els més petits quan naveguin per Internet i superviseu l'ús que en fa la resta.
- Eviteu l'aïllament posant l'ordinador en un lloc públic de la casa i parlant del que hem estat fent a la xarxa; sempre, això sí, respectant la intimitat de tothom.
- Useu una adreça de correu electrònic específica per a les xarxes socials i useu pseudònim.
- No pengeu dades ni fotografies que us puguin comprometre o que puguin comprometre altres persones.
- En cas de dubte, busqueu informació d'una font fiable.

En definitiva, doncs, pares i fills haurem de ser conscients dels beneficis que ens aporten les noves tecnologies, sense oblidar mai els perills amagats que hi pot haver. Usem sempre el sentit comú i, en cas de dubte, preguntem a algun expert!

2. El text conté una introducció, quatre parts diferenciades i un tancament. Adjudiqueu les preguntes següents a cada part:

- a. Quins perills té per als joves l'ús de les xarxes socials?
- b. Hi ha algun consell sobre com ens hem de comportar en cas de dubte?
- c. Hi ha diferències en l'ús de la xarxa, segons franges d'edat?
- d. Els joves usen gaire les xarxes socials?
- e. Què podem fer perquè els fills no usin inadecuadament Internet?
- f. Sabem què fan els nostres fills davant de l'ordinador?

Introducció	1a part	2a part	3a part	4a part	Tancament

3. Ara transformeu el primer paràgraf del text de manera que s'hi marqui un distanciament més gran amb el públic. Quins canvis hi heu fet?

4. Imagineu-vos que sou vosaltres les qui heu de fer una exposició oral, en una escola, sobre alguna qüestió que pugui interessar la resta de pares i mares. A partir de les preguntes següents, escolliu un tema i feu un petit esquema de l'exposició:
- Hi ha alguna cosa pràctica relacionada amb la vida personal i familiar que nosaltres coneixem, sabem fer o valorem, i creiem que podria interessar amb vista a l'educació dels fills o al desenvolupament personal?
  - Per quines raons considerem que pot interessar a pares i mares?
  - En quins dos, tres o quatre capítols progressius es dividirà l'exposició?
  - Hi ha un títol per a l'exposició que en mostri clarament el contingut i la finalitat?
5. Ara fixeu-vos en la introducció de l'exposició anterior. Com s'introdueix el tema? Relacioneu estratègies per iniciar una exposició amb els exemples presentats:

*pregunta esquer; titular periodístic; efecte sorpresa; anècdota inicial; citació o refrany; pregunta retòrica; referència a un interlocutor; complicitat amb l'auditori*

	Diu una dita: "Aprent de tot, mestre de res". I aquella altra: "Un expert no és res més que un aprent incombustible". Amb quina estan més d'acord?
	"Fent i desfent es fa l'aprent", "Qui té traça no pot tenir gana", "Si ho saps fer, posa-hi les mans i no et fiis de manyans". El refranyer és ple de lloances a la gent enginyosa i pràctica.
	Estic segur que vostès, com jo mateix, han tingut enveja quan algú, ensenyant-nos casa seva, els anava dient aquí i allà: "això m'ho he fet jo", "aquest armari és fet meu", "no m'ha calgut paleta"... Oi que sí?
	Fa un moment, el senyor Marí deia una cosa que enllaça bé amb el que els diré...
	De què val més disposar: de bones mans per fer una feina o de prou calerons per encarregar-la?
	Qui de vostès no s'ha trobat mai amb la urgència de fer una reparació a casa?
	L'altre dia, que feia tant de vent, se'm va trencar un vidre de la finestra. Vaig trigar sis dies a tenir el vidre nou que havia encarregat. Al meu veí, se li'n va trencar un altre, i aquell mateix dia el va tenir arreglat: s'ho va fer ell mateix.
	La setmana passada, un diari deia que les llars on hi ha algú aficionat al bricolatge poden estalviar entre 500 i 1000 euros anuals.

## 2 Millorar l'expressivitat del llenguatge

6. Classifiqueu aquestes frases fetes d'acord amb el seu significat i indiqueu una situació en què pugui usar-se cada una:

- |                        |                               |   |
|------------------------|-------------------------------|---|
| a. fer peça (a algú)   | f. tenir ganxo                | j. donar bo de sentir-ho                |
| b. estar al cas        | g. dir al pa, pa; i al vi, vi | k. ser clar i català                    |
| c. entrar pels ulls    | h. dir les coses pel seu nom  | l. posar els cinc sentits (en una cosa) |
| d. parlar sense embuts |                               |   |
| e. mirar-s'hi          | i. parar esment               |   |

Ser clar	Ser atractiu	Ser curós	Situació

7. Completeu les oracions següents amb la paraula adequada de la llista. Després, expliqueu la diferència de significat entre cada parella:

aclarir	esborrador	complet	asseure's	necessari
clarejar	esborrany	complert	assentar-se	precís

- La sala de conferències està ....., no hi cap ningú més.
- És ..... que telefonem al director per explicar-li què ha passat.
- El conferenciant ha demanat un ..... per a la pissarra de la sala.
- Deixeu que els avis ..... a primera fila.
- Han ..... totes les promeses electorals que havien fet.
- La directora ha ..... que no pensa expulsar ningú.
- Va arribar en el moment ..... en què començava la taula rodona.
- Deixa que la pintura ..... al fons de l'ampolla i podràs tornar a aprofitar el dissolvent.
- Han demanat als conferenciantes que entreguin l'..... de la seva intervenció.
- Estic molt nerviosa! M'he llevat ben d'hora, quan encara no ....., per repassar la xerrada.

8. Completeu el text amb la paraula adequada de la llista. Després, expliqueu la diferència de significat entre cada parella:

galleda	deslliurar	netedat	caixa	cabells	esgarrapar	acostar
gerro	lliurar	neteja	capsa	pèls	esgarrinxar	ajeure

La Maria es va llevar molt d'hora, aquell matí. Tenia molta feina per endavant, ja que havia d'acabar el trasllat aquell mateix dia. Deixava el seu pis d'estudiant per anar a viure en una casa amb jardí. Com cada dia, el seu gat la va ..... suament perquè li posés menjar. Un cop més, el gat havia dormit a sobre del llençol i l'havia deixat ple de ..... Després d'un bon esmorzar, va acabar d'endreçar algunes coses: va ficar cada parell de sabates dins la seva ..... i tots els llibres i revistes dins d'una ..... de fusta més gran. Per acabar va agafar el ..... de les flors que li havia regalat la seva mare aquell Nadal. Després en Roger va passar-la a buscar amb la furgoneta.

Abans d'anar a la casa nova, van trobar-se amb l'anterior propietari perquè els ..... les claus. Quan hi van arribar, van veure que la casa estava molt bruta. Abans de poder-hi entrar tots els paquets, haurien de fer una bona ....., perquè tant per a en Roger com per a la Maria la ..... era molt important. La Maria suava molt, i per no tenir tanta calor es va lligar els ..... en una cua. Es van organitzar molt bé: en Roger passava l'escombra i després la Maria venia al darrere amb la ..... i fregava el terra. Abans de dinar, la casa ja havia quedat neta. S'havien ..... de la tasca més pesada! Mentre en Roger feia el dinar, la Maria ..... les caixes del trasllat cap a la porta. Van voler dinar al jardí, però, tant bon punt hi van entrar, en Roger es va ..... les cames amb un petit esbarzer. El jardí estava molt deixat, però no ho podien fer pas tot en un dia. Van continuar entrant les coses fins que tot va ser al seu lloc. Havia estat un dia extenuant, però per fi podien ..... al llit amb la satisfacció de tenir la feina feta.

### 3 Tasca

Imagineu-vos que sou els conductors d'un programa generalista de televisió i que cada dia feu un petit comentari sobre algun aspecte de la vida domèstica, la salut, la convivència, el veïnatge o el desenvolupament personal a la República Txeca. Busqueu informació sobre el tema per fer-ne una exposició oral, prepareu-vos el guió i enregistreu un vídeo de 3 minuts amb la vostra exposició. No podeu llegir ni recitar un text memoritzat, sinó que heu de partir d'un guió i plantejar-ho com una exposició oral.